

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

รู้จัก เข้าใจ ประดับได้ถูก

“รู้เรื่องเครื่องราชฯ” Volume 1
ปรับปรุงเมื่อ กรกฎาคม 2562

รูปแบบการประดับ

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ (กางเกง/กระโปรงสีดำ)

ชนิดมีสายสะพาย
เต็มยศ ครึ่งยศ (ไม่สวมสายสะพาย)

ป.ม. - ป.ช. สะพายบ่าขวา, ม.ว.ม. - ม.ป.ช. สะพายบ่าซ้าย

ประดับดาราที่มีลำดับเกียรติสูงสุดไว้ใกล้แนวรวงคุม
ส่วนดาราที่มีลำดับเกียรติรองลงไป ประดับต่ำกว่า
หรือเยื้องไปทางซ้ายของลำตัว

ชนิดคล้องคอ

บุรุษ คล้องไว้ในปกเสื้อ ให้ห่วงและแพรแถบห้อยดวงตราออกมานอกเสื้อ
เหนือกระดุมเม็ดแรก หากมีสองดวง ลำดับเกียรติรองลงมา
อยู่ใต้กระดุมเม็ดที่สอง
สตรี ห้อยกับแพรแถบสวมคอ แพรแถบลอดออกจากปกเสื้อตัวใน โดยให้
ดวงตราทับผ้าผูกคอ และให้ส่วนสูงสุดของดวงตราจรดเงื่อนผ้าผูกคอ
หากมีสองดวง ให้ดวงตราที่มีลำดับเกียรติรองลงมา อยู่ต่ำกว่า
ดวงที่มีลำดับเกียรติสูงกว่า

ชนิดประดับอกเสื้อ

ผู้ได้รับพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์
ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย
แต่งกายเต็มยศ ครึ่งยศ
ประดับเครื่องราช
อิสริยาภรณ์เหมือนกัน

บุรุษ ประดับเหนือปกกระเป่าเสื้อเบื้องซ้าย
สตรี ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

เครื่องแบบอื่น ๆ

เครื่องแบบปกติขาว

ประดับแพรแถบย่อ ประดับเหรียญ

บุรุษ ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป่าซ้าย
สตรี ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

เครื่องแบบสโมสร

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
(เฉพาะชนิดประดับอกเสื้อ
ให้ประดับโดยย่อส่วน)

ชุดสากลและชุดไทย

ประดับดุมเสื้อที่เบื้องซ้ายของเสื้อ เพ็ญตระกูลเดียว
ชุดสากล ประดับที่ปกเสื้อส่วนล่าง
ชุดไทย บุรุษ ประดับบริเวณปากกระเป่าเสื้อ
สตรี ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

เครื่องแบบขอเฝ้า (เต็มยศ/ปกติขาว)

กรณีเป็นผู้ที่ไม่มีเครื่องแบบ
ของทางราชการ

การเริ่มประดับ

- ชั้นสายสะพาย เมื่อเข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทาน
หรือผ่านพิธีพระราชทานแล้ว
หรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประดับได้
- ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การประดับตามหมายกำหนดการ

หมายกำหนดการ	สายสะพาย/ดวงตรา	ดารา	แพรแถบย่อ	เหรียญ ราชอิสริยาภรณ์
เต็มยศ ระบุชนิดสายสะพาย	สวมสายสะพายตามที่ระบุ (กรณีไม่ได้รับพระราชทานตามที่ระบุ สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน)	✓	-	✓
เต็มยศ ไม่ระบุชนิดสายสะพาย	สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน	✓	-	✓
ครึ่งยศ	ไม่ต้องสวมสายสะพาย	✓	-	✓
ปกติขาว	ไม่ต้องสวมสายสะพาย	-	✓	-
ปกติขาว ประดับเหรียญ	ไม่ต้องสวมสายสะพาย	-	-	✓

สิทธิประดับ

- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญบำเหน็จความชอบ เช่น เหรียญจักรมาลา
เหรียญจักรพรรดิมาลา ประดับได้เฉพาะผู้ได้รับพระราชทาน
- เหรียญเฉลิมพระเกียรติหรือเหรียญที่ระลึก สามารถประดับได้ตามที่กฎหมายกำหนด
(ไม่ต้องขอพระราชทาน)

พ.ร.บ. เหรียญงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ พ.ศ. 2499 บัญญัติให้บุคคล
ซึ่งมีชีวิตอยู่ในวันฉลอง 25 พุทธศตวรรษ มีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้
ตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม 2500 เป็นต้นไป

การประดับโดยไม่มีสิทธิ
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี
หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 146 -

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
กองอำนวยการและเครื่องราชอิสริยาภรณ์

soc.go.th

0 2280 9000
ต่อ 1862, 1863

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ตามหมายกำหนดการ กรณีแต่งเครื่องแบบเต็มยศ

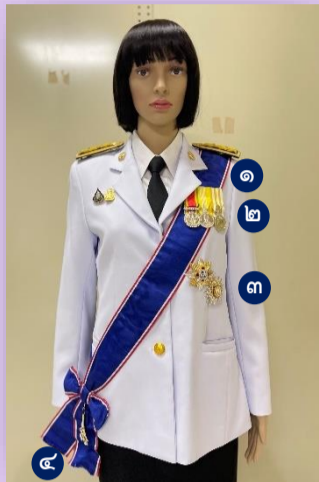
ในหมายกำหนดการหรือกำหนดนัดหมายของทางราชการในพระราชพิธีหรือรัฐพิธีต่าง ๆ จะมีข้อความระบุการแต่งกายในแต่ละโอกาส เช่น ให้แต่งกายเต็มยศ ครึ่งยศ หรือปกตินาย ผู้แต่งกายต้องตรวจสอบหมายกำหนดการหรือข้อความที่ระบุการแต่งกายในกำหนดนัดหมายของทางราชการให้ชัดเจน แล้วแต่งกายและประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ถูกต้อง

องค์ประกอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในเครื่องแบบเต็มยศ

ผู้ได้รับพระราชทาน
ม.ป.ช. และ ม.ว.ม.

ผู้ได้รับพระราชทาน
ม.ว.ม. และ ป.ช.

๑. สายสะพาย
สวมเฉียงจากบ่าซ้ายหรือบ่าขวา
ตามที่กฎหมายบัญญัติ
๒. เหรียญราชอิสริยาภรณ์และเหรียญที่ระลึก
ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย เรียงตามลำดับเกียรติ
๓. ดารา (ชั้นสูงสุดของแต่ละตระกูล)
ประดับใต้ชายปกกระเป๋าทรงหรือใกล้แนวรวงดุม
ลดหลั่นตามลำดับเกียรติในทุกกรณี
๔. ดวงตรา
ห้อยกับสายสะพายของเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ชั้นเดียวกัน

ตัวอย่างที่ ๑ การประดับตามหมายกำหนดการที่ให้แต่งกาย
“เต็มยศ สายสะพายสูงสุด” (ไม่ระบุชื่อตระกูลเครื่องราชอิสริยาภรณ์)

การประดับกรณีหมายกำหนดการระบุชื่อ (ตระกูล) สายสะพาย

- สวมสายสะพายชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน ในตระกูลที่หมายกำหนดการได้ระบุไว้ แม้ว่าจะได้รับพระราชทาน
ชั้นสายสะพายในตระกูลอื่นซึ่งมีลำดับเกียรติสูงกว่า (ตามตัวอย่างที่ ๒, ๔ และ ๕)
- หากยังไม่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายในตระกูลนั้น
ให้สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน (ตามตัวอย่างที่ ๓)

“เต็มยศ สายสะพายข้างเผือก”

“เต็มยศ สายสะพายมงกุฎไทย”

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้ได้รับพระราชทาน ม.ว.ม. และ ป.ช.
(สวมสายสะพาย ป.ช. และประดับดารา ม.ว.ม. ให้สูงกว่าดารา ป.ช.)

ตัวอย่างที่ ๔ ผู้ได้รับพระราชทาน ม.ป.ช. และ ม.ว.ม.
(สวมสายสะพาย ม.ว.ม. และประดับดารา ม.ป.ช. ให้สูงกว่าดารา ม.ว.ม.)

ตัวอย่างที่ ๓ ผู้ได้รับพระราชทาน ป.ม. และ ท.ช.
(สวมสายสะพาย ป.ม. เนื่องจากเป็นชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน
หากไม่สวมสายสะพาย เท่ากับเป็นการแต่งกายครึ่งยศ จึงไม่ถูกต้องตามหมายกำหนดการ)

ตัวอย่างที่ ๕ ผู้ได้รับพระราชทาน ป.ช. และ ป.ม.
(สวมสายสะพาย ป.ม. และประดับดารา ป.ช. ให้สูงกว่าดารา ป.ม.)

การจัดลำดับเกียรติ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย (ตามลักษณะการประดับ)

๑. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพาย

- ราชมิตรราภรณ์ (ร.ม.ภ.)
- มหาจักรีบรมราชวงศ์ (ม.จ.ก.)
- นพรัตนราชวราภรณ์ (น.ร.)
- ปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษ (ป.จ.ว.)
- ปฐมจุลจอมเกล้า (ป.จ.)
- เสนางคะบดี (ส.ร.)
- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
- มหาวิกรมภรณ์ (ม.ว.ภ.)
- ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)
- ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)
- ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ (ป.ภ.)
- ทูตยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ท.จ.ว.) ฝ่ายใน

๒. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอ เช่น

- ทูตยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ท.จ.ว.) ฝ่ายหน้า
- ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)
- ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)
- ทูตยดิเรกคุณาภรณ์ (ท.ภ.)
- ทูตยจุลจอมเกล้า (ท.จ.)
- ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.)
- ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)
- ตติยดิเรกคุณาภรณ์ (ต.ภ.)

๓. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับอกเสื้อ เช่น

- ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ต.จ.ว.)
- ตติยจุลจอมเกล้า (ต.จ.)
- จัตุรดาภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)

๔. เหรียญราชอิสริยาภรณ์ (ประดับอกเสื้อ)

เหรียญบำเหน็จกล้าหาญ เช่น

- เหรียญกล้าหาญ (ร.ภ.)
- เหรียญชัยสมรภูมิ (ช.ส.)
- เหรียญพิทักษ์เสรีชน (ส.ช.)

เหรียญบำเหน็จในราชการ เช่น

- เหรียญดุษฎีมาลา (ร.ด.ม.)
- เหรียญราชการชายแดน (ร.ช.ด.)
- เหรียญทองช้างเผือก (ร.ท.ช.)
- เหรียญทองมงกุฎไทย (ร.ท.ม.)
- เหรียญจักรมาลา (ร.จ.ม.)
- หรือเหรียญจักรพรรดิมาลา (ร.จ.พ.)

เหรียญบำเหน็จในพระองค์ เช่น

- เหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙
- เหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๑๐
- เหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๙
- เหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐

เหรียญที่พระราชทานเป็นที่ระลึก เรียงตามปี
ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง เช่น

- เหรียญที่ระลึกพระราชพิธีสถาปนา
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ พ.ศ. ๒๕๑๕
- เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรม
โอรสาธิราชฯ เนื่องในโอกาสพระราชพิธี
มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ
- เหรียญเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสพระราชพิธี
บรมราชาภิเษก ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒
- เหรียญเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสพระราชพิธี
สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี
๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๕. เหรียญกาชาด ได้แก่

- เหรียญกาชาดสดุดี
- เหรียญกาชาดสรรเสริญ
- เหรียญกาชาดสมนาคุณ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
กองอักษรณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

